

Студент 5 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

ПЛАНУВАННЯ ПОТОЧНИХ ВИДАТКІВ ДЛЯ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В КОШТОРИСАХ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Анотація. Розглянуто засади та особливості планування поточних видатків у закладах охорони здоров'я.

Аннотация. Рассмотрены принципы и особенности планирования текущих расходов в учреждениях здравоохранения.

Annotation. In the article principles and features of planning of current outlays in establishments of health protection are considered.

Ключові слова: кошторис, поточні та капітальні видатки, коди економічної класифікації видатків, штатний розпис.

Щорічно відслідковується тенденція до збільшення бюджетних видатків на фінансування галузі охорони здоров'я України. При цьому ефективність забезпечення населення медичною допомогою, якість та спеціалізація послуг залишаються на незадовільному рівні, а заклади охорони здоров'я часто недоотримують фінансування, змушені спрямовувати більшу частину бюджетних коштів лише на фінансування фонду оплати праці.

Планування обсягу та видів медичної допомоги необхідно проводити з метою найбільш повного задоволення потреб пацієнтів, що проживають на території адміністративно-територіальних одиниць. Для планування видатків та використання бюджетних коштів для надання медичної допомоги закладами охорони здоров'я першочерговим завданням є визначення показників діяльності закладів охорони здоров'я та використання таких показників для обрахунків витрат. Такі витрати відображаються в кошторисі установи, що зумовлює актуальність проблеми, пов'язаної з раціональним плануванням видатків на виконання основних функцій закладу.

Дослідженню питань з обліку і планування витрат бюджетних установ присвячені праці Джоги Р. Т., Свірка С. В., Атамаса П. Й., Голікова В. І., Гуцайлюка Л. П., Бутинця Ф. Ф. та ін. Вони вивчали сутність видатків та кошторисного фінансування бюджетних установ, зокрема закладів охорони здоров'я.

Метою дослідження є розгляд планування поточних видатків для надання медичної допомоги закладами охорони здоров'я та їх відображення в кошторисі.

Завданням роботи є дослідити нормативно-правові акти, які регулюють питання складання кошторису закладами охорони здоров'я; подати перелік документів, обов'язкових для складання в процесі виконання бюджету; визначити особливості планування поточних видатків у розрізі кодів економічної класифікації видатків бюджетних установ.

Об'єктом дослідження є видатки установ охорони здоров'я.

Предметом дослідження є планування поточних видатків для складання кошторису в закладах охорони здоров'я.

Основним джерелом фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні є кошти державного та місцевих бюджетів. Положеннями Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (глава 14) [1] урегульовано питання розмежування видатків на охорону здоров'я між відповідними бюджетами. Видатки для надання медичної допомоги закладами охорони здоров'я здійснюються за кодами економічної класифікації видатків (КЕКВ) та розподіляються на поточні та капітальні видатки.

Для закладів охорони здоров'я, що є бюджетними установами, кошторис є основним плановим документом, який визначає обсяг і спрямування коштів для виконання своїх функцій та досягнення цілей, установлених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

Порядком складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228 [2] визначено, що одночасно з кошторисом затверджуються розрахунки, які обґрунтовують показники видатків або надання кредитів з бюджету, що включаються до проекту кошторису. Зазначені розрахунки надаються з метою підтвердження правильності показників проекту кошторису, а до органів Державного казначейства України надаються вже затверджені кошториси.

Наказом Міністерства фінансів України № 57 від 28.01.2002 р. "Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету" [3] та затвердженою ним Інструкцією про складання і виконання розпису Державного бюджету України [4] схвалено форми кошторису, штатного розпису, типового штатного розпису, плану асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету, плану використання бюджетних коштів, зведеного кошторису, зведеного плану асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету, зведення показників спеціального фонду кошторису, а також лімітної довідки про бюджетні асигнування.

При визначенні обсягів видатків розпорядниками бюджетних коштів ураховується об'єктивна потреба в коштах закладу охорони здоров'я, виходячи з його основних виробничих показників і контингентів, обсягу виконуваної роботи, штатних посад, необхідності реалізації окремих програм та пріоритетних заходів.

Підставою для визначення показників кошторису закладів охорони здоров'я є: у лікарнях усіх видів, санаторіях і будинках дитини – число ліжок, кількість ліжко-днів, в амбулаторно-поліклінічних закладах – число відвідувань хворих до лікарів, чисельність працівників, площа приміщень тощо [5].

Проведення планування витрат на оплату праці за КЕКВ 1111 "Заробітна плата" для кожного закладу охорони здоров'я здійснюється, виходячи із загальної чисельності працівників, у тому числі окремо для медичного (лікарського, середнього, молодшого), адміністративного персоналу, спеціалістів у розрізі відділень і служб, а також з урахуванням рівня середньомісячної заробітної плати працівників у середньому по закладу та окремо для кожної з категорій персоналу.

Планування середньомісячної заробітної плати має включати в себе основний оклад та надбавки і доплати, що носять обов'язковий характер. Таке ж планування необхідно проводити в розрізі чисельності лікарських посад, чисельності середнього медичного персоналу, чисельності молодшого медичного та адміністративного персоналу і спеціалістів. Фонд оплати праці планується згідно зі штатним розписом із плануванням видатків окремо по структурних підрозділах (лікувальних відділеннях та службах).

Планування нарахувань на заробітну плату проводиться за КЕКВ 1120 та включає в себе нарахування на фонд оплати праці, установлених відповідними нормативно-правовими актами.

Планування витрат на придбання товарів і послуг проводиться за КЕКВ 1130. До цієї категорії належать оплата поточних видатків, оплата послуг, придбання матеріалів і предметів, термін експлуатації яких не перевищує 365 календарних днів або вартість яких без податку на додану вартість не перевищує 1 000 гривень (включно).

Для закладів охорони здоров'я придбання товарів та послуг за даним кодом включає:

придбання матеріалів, обладнання та інвентарю, у тому числі м'якого інвентарю та обмундирування за КЕКВ 1131;

придбання медикаментів і перев'язувальних матеріалів, у тому числі тих, що видаються за пільговими рецептами у передбачених чинним законодавством випадках – КЕКВ 1132;

придбання продуктів харчування (проводиться за КЕКВ 1133);

оплату послуг (крім комунальних) за КЕКВ 1134;

інші видатки закладу охорони здоров'я з даної категорії (плануються за КЕКВ 1135).

Видатки на відрядження закладами охорони здоров'я плануються за КЕКВ 1140. Розрахунки для кошторису проводяться відповідно до запланованої кількості відряджень на рік, кількості осіб та витрат на одне відрядження.

Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв плануються за КЕКВ 1160. До цих видатків включено:

оплату теплостачання за КЕКВ 1161, (видатки плануються, виходячи із запланованого обсягу споживання теплової енергії та середнього розміру тарифу за 1 Гг.кал.);

оплату водопостачання та водовідведення за КЕКВ 1162 (проводиться окремо для споживання холодної води, гарячої води (запланований обсяг споживання на відповідний тариф) та витрат на водовідведення);

оплату електроенергії за КЕКВ 1163 (запланований обсяг споживання на середній розмір тарифу за 1 кВт/год);

оплату природного газу за КЕКВ 1164 (запланований обсяг споживання на середній розмір тарифу за 1 куб.м.);

оплату інших комунальних послуг за КЕКВ 1165 (для закладів охорони здоров'я такі видатки можуть включати витрати на обслуговування антен, ліфтів, вивіз сміття, дератизації приміщень та інші комунально-експлуатаційні послуги, у тому числі за договором оренди);

оплату інших енергоносіїв за КЕКВ 1166 (видатки обраховуються, виходячи з потреби та вартості тонни вугілля, куб. м. дров, а також транспортних витрат за перевозку палива).

Вартість комунальних послуг розраховується на основі діючих норм і нормативів прямим розрахунком або виходячи із середніх фактичних витрат на одного працюючого в місяць, що склалися в закладі за попередній період (рік).

Видатки на дослідження і розробки, видатки державного (регіонального) значення плануються за КЕКВ 1170. Ці видатки включають:

дослідження і розробки, окремі заходи розвитку з реалізації державних (регіональних) програм, наприклад протиепідемічні заходи, тощо (КЕКВ 1171);

окремі заходи з реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку КЕКВ 1172, до яких належать витрати на оплату післядипломної підготовки (перепідготовки) кадрів, підвищення кваліфікації кадрів.

Планування видатків на субсидії і поточні трансферти здійснюється за КЕКВ 1300. До даного коду належать видатки на надання субсидій, дотацій, поточних трансфертів юридичним особам, іншим бюджетам, допомоги та інших поточних трансфертів населенню. Видатки включають:

субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) за КЕКВ 1310;

видатки на поточні трансферти населенню за КЕКВ 1340. До цієї категорії включаються: оплата пільг, допомога інвалідам, сім'ям з дітьми, багатодітним сім'ям; стипендії; пенсії; путівки на оздоровлення.

Поточні трансферти за кордон за КЕКВ 1350 можуть включати невідплатні, безповоротні платежі іншим країнам, міжнародним організаціям, некомерційним зарубіжним закладам та членські внески до міжнародних організацій. За цим КЕКВ не передбачено надання трансфертів фізичним особам [6].

Таким чином, планування поточних видатків установи охорони здоров'я виступає трудомістким процесом, який включає багато особливостей. Тому працівникам планово-економічного відділу та бухгалтерії необхідно враховувати зазначені аспекти для правильного складання проекту кошторису.

Подальших наукових досліджень вимагають питання щодо вдосконалення процесу планування видатків у розрізі загального та спеціального фондів.

Наук. керівн. Волошан І. Г.

Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG4791.html. 3. Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету : Наказ Міністерства фінансів України № 57 від 28.01.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG6374.html. 4. Інструкція про складання і виконання розпису Державного бюджету України, затверджена Наказом Міністерства фінансів України № 57 від 28.01.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG6374.html. 5. Рекомендації щодо раціонального використання бюджетних коштів у закладах охорони здоров'я, затвержені Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.10.2001 № 440 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ1566.html. 6. Методичні рекомендації щодо планування видатків та використання бюджетних коштів для надання медичної допомоги закладами охорони здоров'я ; під ред. Слабкого Г. О., Левицького О. І., Вовка М. Г. та ін. – К., 2011. – 29 с.